



הכנסת

הכנסת העשרים וחמש מושב שני

פרוטוקול מס' 401
מישיבת ועדת הכספים
יום רביעי, כ"ח באייר התשפ"ד (05 ביוני 2024), שעה 10:00

סדר היום:

1. הצעת חוק לעידוד השקעות הון בחקלאות (תיקון - השוואת ההטבות בתעשייה להטבות בחקלאות), התשפ"ג-2023, של ח"כ רם בן ברק
2. הצעת חוק לעידוד השקעות הון בחקלאות (תיקון - השוואת ההטבות בתעשייה להטבות בחקלאות), התשפ"ג-2023, של ח"כ אלון שוסטר

נכחו:

חברי הוועדה:

משה גפני – היו"ר
אימאן ח'טיב יאסין
סימון מושיאשוילי
יצחק פינדרוס
אלון שוסטר

חברי הכנסת:

דוד ביטן – יו"ר ועדת הכלכלה
ששון ששי גואטה

מוזמנים:

סגן שר החקלאות משה אבוטבול
יוסי שטיינברג – סמנכ"ל השקעות, משרד החקלאות ופיתוח הכפר
עו"ד ורד ליפמן – יועצת משפטית, משרד החקלאות ופיתוח הכפר
ד"ר אפרת הדס – מנהלת תחום בכיר, משרד החקלאות ופיתוח הכפר
עו"ד סריה בדיר – לשכה משפטית, משרד החקלאות ופיתוח הכפר
אוראל פיין – אגף תקציבים, משרד האוצר
גל ברנס – אגף התקציבים, משרד האוצר
עו"ד אבינועם ביר – ייעוץ וחקיקה, משרד המשפטים
אילנה דרור – כלכלנית, התאחדות חקלאי ישראל
אורי דורמן – מזכ"ל התאחדות חקלאי ישראל
דובי אמיתי – נשיא התאחדות האיכרים והחקלאים

ייעוץ משפטי:

עופרי נודל

מרכזת הוועדה:

ליאת קרפטי

מנהל הוועדה:

טמיר כהן

רישום פרלמנטרי:

תמר פוליבוי

רשימת הנוכחים על תואריהם מבוססת על המידע שהוזן במערכת המוזמנים הממוחשבת. ייתכנו אי-דיוקים והשמטות.

**הצעת חוק לעידוד השקעות הון בחקלאות (תיקון - השוואת ההטבות בתעשייה להטבות בחקלאות),
התשפ"ג-2023, פ/1763/25**
**הצעת חוק לעידוד השקעות הון בחקלאות (תיקון - השוואת ההטבות בתעשייה להטבות בחקלאות),
התשפ"ג-2023, פ/1951/25**

היו"ר משה גפני :

בוקר טוב, אני מתכבד לפתוח את ישיבת ועדת הכספים. אני שמח שנמצא אתנו יושב-ראש ועדת הכלכלה, חבר הכנסת דוד ביטן, שהוא בעניין הזה, ואחרי המציעים אני גם אפשר שאתה תציג את הדברים.

אנחנו מדברים על שתי הצעות חוק: האחת, של רם בן ברק ושל מטי צרפתי; והשנייה של אלון שוסטר ושלי. זה לא אותו חוק, אבל העיקרון הוא שניסיע לחקלאים. נמצא אתנו סגן שר החקלאות, חבר הכנסת משה אבוטבול, אני מקדם אותך בברכה.

סגן שר החקלאות ופיתוח הכפר משה אבוטבול :

תודה רבה.

היו"ר משה גפני :

המציאות היא שהחקלאות בארץ נמצאת בשפל גדול, אפילו בקריסה. אנחנו בחקיקה הזאת מבקשים להשוות בין החקלאים לבין התעשייה וההטבות שיש בחלק הזה, שיהיו גם בחלק הזה. אנחנו נתחיל היום את הדיון. כמובן זה דיון ארוך. אני הקציתי לנושא הזה רק שעה. מכאן אנחנו נפתח את הדיון ונראה לאן אנחנו מגיעים. על כל פנים, אני רוצה להגיע לסיום החוק הזה, הוא כבר היה כאן בוועדה, נדמה לי ב-2018. אנחנו נרצה לסיים אותו. אנחנו נתחיל קודם כל עם אלון שוסטר, ואחרי זה מטי צרפתי ואחרי זה דוד ביטן.

אלון שוסטר (המחנה הממלכתי) :

תודה רבה אדוני היושב-ראש, תודה על לקיחת האחריות להוביל הובלה משותפת איתי, תודה חברי יושב-ראש ועדת הכלכלה דוד ביטן שמראה עניין עצום. אני מודה לך על זה, ואני שמח מאוד שאתה נמצא כאן.

אחרי שלושה דורות של מדינת ישראל, אנחנו צריכים לייצר סוג של הכרת הטוב לעומדים במערכה של ייצור המזון, שבאופן סמלי בצפון, בדרום, במרכז, קו התפר, בבקעה, בערבה מייצרים מזון ומייצרים ביטחון לאומי. כפי שצינת היושב-ראש, אנחנו רוצים לייצר איזון.

ההצעה הזאת לא מחליפה תכנית כוללת של תמיכה מסוגים שונים במחקר, בפיתוח, בהשקעות, בקרנות ביטחון לחקלאים במלחמה ובפשעיה חקלאית וכן הלאה, אבל זה בהחלט רכיב משמעותי, ששם דגש על כך שחקלאים שעוסקים באופן אינטנסיבי ומוצלח ומייצאים – קרי מגיעים להכרה גם מחוץ לשוק המקומי – יזכו לא רק לסיוע בהשקעות, אלא גם לסיוע בהורדת מיסים.

המהלך הזה קיים בתעשייה, אנחנו חושבים שזה צריך להיות בחקלאות. אני קורא לחברינו מהאוצר לשתף פעולה עם המהלך. זה היה חלק מאותה תכנית כוללת, שלצערי לא התקדמנו לגביה, אבל החוק הזה בשום פנים לא יכול להיות בן ערובה לתכניות גדולות, כפי שפתרון או קידום סוגיית עלויות המים והשקעות במים לא צריך להיות מותנה במהלכים אחרים. אנחנו צריכים להתקדם. עמדנו ערב המלחמה הזאת על סף תהום בחקלאות, וכמו שנאמר בהלצה עצובה, אנחנו צעדנו צעד אחד קדימה, יש כאן אפשרות לסיוע.

אני רוצה רק לחדד ליושב-ראש סוג של דילמה פרלמנטרית, שאתה מנוסה ככל כפליים ממני. אני לא בטוח, אני שואל, כיצד נכון להתקדם – האם להחזיר להאיץ את הטיפול בחוק על ידי החזרתו למשרד החקלאות, כפי שנעשה הרבה פעמים, או שהוועדה תיקח אחריות, תמזג את החוקים, תבוא כמובן בדברים עם המשרד, עם המשרדים ותקדם את החוק. יש לי הרגשה שזאת אפשרות טובה, אבל שווה לקיים את ההתייעצות כאן, נמצאים כאן כל הגורמים.

היו"ר משה גפני :

העמדה שלי היא שהוועדה צריכה להתקדם עם זה. הוועדה כבר קיימה דיון. למעשה, החוקים האלה עברו, הם נמצאים כאן על שולחן הוועדה. המשרד נמצא כאן.

אלון שוסטר (המחנה הממלכתי) :

ישר כוח.

היו"ר משה גפני :

המשרד לא זר בוועדה, הוא נמצא, הוא צריך להגיד את דעתו.

אלון שוסטר (המחנה הממלכתי) :

ישר כוח.

היו"ר משה גפני :

פחות חשוב לי מה שהאוצר יגיד, אני מעריך שהוא יתנגד, בין אם זה יהיה כאן, בין אם זה יהיה במשרד – אני מעריך כך, אני לא יודע. אין דבר שהם לא מתנגדים.

דובי אמיתי :

כבוד הרב, שמתי אותו לידי היום.

היו"ר משה גפני :

הם בטח שלחו דרג ג'.

אלון שוסטר (המחנה הממלכתי) :

לא, אל תגיד.

היו"ר משה גפני :

לא ראיתי.

אלון שוסטר (המחנה הממלכתי) :

לא, לא, גל פה.

היו"ר משה גפני :

לא ראיתי, הכול בסדר.

גל ברנס :

שלחתי לדובי - - -

היו"ר משה גפני :

שלחו את הדרג הבכיר? הדרג הבכיר. אלון שאל איפה הבמה הכי טובה, האם להחזיר את זה למשרד, או האם לקיים כאן את הדיון. עמדתי היא שצריך לקיים כאן את הדיון. אנחנו יכולים להצליח, ויכולים חס וחלילה לא, אבל זאת הבמה שאתה יכול לדבר ולראות בעיניים מה העמדה של כולם – מה העמדה של האוצר, מה העמדה של משרד החקלאות, מה העמדה של כולם. אנחנו מכירים את זה, הרבה פעמים אתה רואה את הפקיד מהאוצר מסתכל על המנכ"ל של משרד החקלאות והוא משנה את דעתו. ראית את זה לפעמים פה?

ששון ששי גואטה (הליכוד) :

בטח, זה האורגניל, מה? ככה זה תמיד.

דוד ביטן (יו"ר ועדת הכלכלה) :

כן, אבל המנכ"ל לא פה.

היו"ר משה גפני :

לא, אמרתי הדרג הכי בכיר בפקידות – זה לא המנכ"ל, הסמנכ"ל.

אלון שוסטר (המחנה הממלכתי) :

היושב-ראש, לכן אולי יש מנכ"לים ששרים לי כל גל נושא מזכרת, תזכורת של מה נכון. תודה רבה, אני מקבל את הצעתך.

היו"ר משה גפני :

בסדר, תודה רבה.

מטי צרפתי בבקשה, וזה החוק של רם בן ברק – אגב, זה חוק שעבר בממשלה, החוק שלכם הוא חוק שנראה בסוף למזג אותו אבל - - -

מטי צרפתי הרכבי (יש עתיד) :

בכנסת הזאת כמובן הצטרפתי להצעת חוק של רם וגם להצעת חוק שלך ושל אלון שוסטר. אנחנו גם מופיעים שם עם חברי סיעתנו.

היו"ר משה גפני :

מאה אחוז.

מטי צרפתי הרכבי (יש עתיד) :

אני חייבת להתחיל ולומר, שהדיון הזה הוא כל כך חשוב, בעיקר נוכח המראות הקשים מאוד שראינו אתמול בשטחים חקלאיים בצפון, שפשוט עולים באש, עשרות אלפי דונמים של חקלאות, ממש דומה למה שקרה בדרום, בעצם טרור חקלאי לכל דבר ועניין. זה אפילו מחזק אותנו כמה חשוב לדון בחוק עידוד השקעות הון לחקלאות, ובכלל זה נותן לנו איזושהי תזכורת לתפקיד שלנו כאן כנבחרי ציבור אולי להצהיר עד כמה החקלאות חשובה – לביטחוננו, לשמירה על הגבולות שלנו, לביטחון המזון שלנו, זאת אומרת: החקלאות היא ערך לאומי ציוני הרבה מעבר לאיזושהו ניואנס של השקעה כזו או אחרת.

היו"ר משה גפני :

בלי חקלאות, המשמעות של העניין היא אסון, זה דבר שלא צריך להיות חקלאי כדי להבין. יש כאלה ששמעת את הדיבורים שלהם, שאומרים: למה צריך את החקלאות?

מטי צרפתי הרכבי (יש עתיד) :

לכן אנחנו מצווים לטפל ולתת את כל המענים, את כל הסל כדי שתהיה כאן חקלאות משגשגת כחלק מהתקומה שלנו, כחלק מהקיום שלנו.

אני גם רוצה לנצל את ההזדמנות ולהודות לך אדוני על קיום הדיון, לך אדוני על זה שאתה נוכח בדיון הזה, לכל החברים שלנו.

היו"ר משה גפני :

עכשיו עשית טעות, בגלל שאת אמרת : אני רוצה להודות לך, והפרוטוקול לא יודע שזה דוד ביטן.

מטי צרפתי הרכבי (יש עתיד) :

אוקי, אז אני רוצה להודות לך מר גפני על הדיון, למר ביטן יושב-ראש ועדת הכלכלה שמחויב לתחום, לחברים שלנו בשדולה החקלאית וגם לשר החקלאות ולסגן שר החקלאות, שהצהירו שהם בעד החוק גם לאורך כל השנים. אני חייבת לומר שהאישור הטרומי של שני החוקים היה בינואר 23' ועברה יותר משנה וחצי. אני מסכימה עם הצעתו של אלון, שאנחנו נעשה את זה בכוחות משותפים באכסניה הזאת של הוועדה.

מצאתי ציטוט של אלתרמן, "על אדמת שדותיך הנגאלת, הדגן ירנן פעמונים" חלק מהחובה שלנו. החוק לעידוד השקעות הון בחקלאות נוסד ב-1980, ובשונה מחוק עידוד השקעות הון בתעשייה, שעבר עדכונים ורפורמות לאורך השנים, הוא קצת נשאר מאחור. ההצעות שלנו תחת כל הדיוקים שנעשה באות לעשות עדכון ורפורמה, שזה די ליישר קו עם היכולת לבצע השקעות וליהנות מכל מיני הטבות, אם אלה הטבות בשיעור המענקים, בשיעורי המס המופחתים, תנאים להלוואות, מנהלה, סמכות השר ועוד כל מיני דברים שהחוק נוגע בהם. אין לי ספק שאנחנו צריכים לטפל בזה במהירות האפשרית כדי שהחוק הזה יאושר עד כמה שניתן במהרה בימינו, למען תמיכה בחקלאות. תודה לך שוב על הדיון.

היו"ר משה גפני :

תודה, אני מודה לך.

דוד ביטן, יושב-ראש ועדת הכלכלה, בבקשה.

דוד ביטן (יו"ר ועדת הכלכלה) :

קודם כל, אני שמח שהבאת את זה לדיון. אנחנו בוועדת הכלכלה קיימנו דיון לפני חודשיים בערך גם להראות שהנושא הזה חשוב, כמובן בלי לפגוע בסמכות ועדת הכספים, שזה תחום שלה – עידוד השקעות הון וכו'. אני לא הבנתי מההתחלה איך יכול להיות שהחקלאות הופלתה מהתעשייה בעניין הזה, כי אישרו לתעשייה כל מיני דברים, ומשום מה השאירו את החקלאות מאחור, למרות שלמדינה יש עניין בהשקעות בחקלאות, וגם היא מרוויחה מזה בסופו של דבר. אני לא מבין את ההתנגדות.

אני הייתי עד לשיחה שהיתה בין שר האוצר לבין שר החקלאות. שר האוצר אמר שיש קרוב לשני מיליארד שקל, שרוצים להשקיע בתחומים האלה בחקלאות, אבל הוא התנה את זה בכל מיני תנאים, שעל מנת שיתממשו, אתה יודע, בסוף שום דבר לא מתבצע. אני שמח קודם כל שאנחנו נדון בחקיקה הזאת, ואני מבקש ממך להעביר את זה כמה שיותר מהר. הסמכות היא בפני הוועדה, מקסימום האוצר – מה הוא יוכל להגיד? נדאג שבתקציבי נצביע מעל 50 ח"כים, ונגמר הסיפור. זה דבר שחייבים להשוות בין התעשייה לבין החקלאות בעניין הזה, ואם אנחנו צריכים לעשות את העבודה ולהביא את הח"כים שיצביעו, אנחנו נעשה את זה. תודה רבה.

היו"ר משה גפני :

תודה רבה דוד, תודה רבה.

אדוני סגן שר החקלאות, משה אבוטבול, בבקשה.

סגן שר החקלאות ופיתוח הכפר משה אבוטבול :

קודם כל יושב-ראש הוועדה, אנחנו רוצים גם ממשרד החקלאות להודות לך על כל הדיונים החשובים והפורים למען החקלאות והחקלאים בארץ. אני רוצה לומר לך שאנחנו עומדים נבוכים מול כל מיני מפעלים, שבפרט בתקופה הזאת, גם בצפון – והתקיים דיון גם אצלכם - - -

דוד ביטן (יו"ר ועדת הכלכלה) :

אני רוצה רק להוסיף דבר אחד קטן, החוק הזה לא יכול להיות מהיום והלאה. לאור האפליה שהיתה, זה אחד החוקים שחייב להיות גם רטרואקטיבי לא ל-2024, אלא אפילו ל-2020, זאת אומרת : אם

אדם השקיע ב-2020, צריך שיהיו לו את ההטבות מ-2020 ולא מעכשיו, בגלל האפליה שנעשתה מההתחלה בהליך החקיקה הראשוני.

היו"ר משה גפני:

אוקי.

סגן שר החקלאות ופיתוח הכפר משה אבוטבול:

אני אומר בקצרה שוב, בשמי ובשם השר, שאנחנו רוצים להודות לך על הקיום של הדיון הזה. המשרד שלנו כמובן תומך גם בהצעת החוק של בן ברק יחד עם מטי, שהם חקלאים, הם אנשים שמבינים בזה ויודעים כמה זה חשוב, וגם בחוק שאתם הגשתם, אדוני היושב-ראש, גם שם זה חשוב לנו. אנחנו מבינים שזה עבר את הוועדות הרלוונטיות, עכשיו נשאר רק לתאם עם האוצר ולסגור את הנושא הזה ואז נוכל לצאת לדרך.

מבחינתנו, אנחנו חושבים שזה באמת יכול לתת בשורה טובה. לא אשכח כמה אתה כיושב-ראש הוועדה נלחמת עבור אותו מפעל פרי גליל, שלא ייסגר. באת עד לשם. אני רוצה להזכיר לכולם, שהיום התקיים דיון לפני מספר שבועות אצל דוד על אותם מפעלים בצפון שהם רגע לפני סגירה בגלל כל הלוחמה. אין מי שיעודד אותם, אין מי שיתמוך בהם. ברגע שאתם כן תיישרו את הנושא הזה של החוקים האלה, יהיה טוב לכולם. באמת חשוב שיידעו, גם באוצר - - -

היו"ר משה גפני:

למה אין חוק לשכם?

סגן שר החקלאות ופיתוח הכפר משה אבוטבול:

החוק שלנו מתיישב עם החוק שלכם. אנחנו תומכים בזה בצורה מלאה.

דוד ביטן (יו"ר ועדת הכלכלה):

הוא לא עבר, הוא לא עבר – הממשלתי לא עבר.

סגן שר החקלאות ופיתוח הכפר משה אבוטבול:

היה איזה חוק בעבר, הממשלתי לא עבר והחוק שלכם התקדם. נמצאים פה אנשי הצוות המקצועי, גם יוסי וגם סריה.

היו"ר משה גפני:

אני שואל אותך, לא - - -

סגן שר החקלאות ופיתוח הכפר משה אבוטבול:

אנחנו יודעים דבר אחד.

היו"ר משה גפני:

אתם הגוף המקצועי, שצריך לדאוג לחקלאים. אתם סומכים עלי, על שוסטר, על רם בן ברק ועל מטי?

סגן שר החקלאות ופיתוח הכפר משה אבוטבול:

היו פעמים שחוקים כאלה הובלו יותר מהר, הלחץ עשה את שלו, אבל אנחנו פה. אנחנו פה אתכם, ואנחנו רוצים שזה כן יתקדם. מה שרק חשוב לנו, אדוני היושב-ראש, עכשיו חזרתי מלמטה, בעיות קשות שיש לחקלאים עם פשיעה חקלאית, נושא של מחירי המים, יש להם גם קשיים אחרים: תמיכות מול יבוא, יש שם כל כך הרבה בעיות.

היו"ר משה גפני:

לגבי מחירי המים אני גם מגיש הצעת חוק לוועדת שרים לחקיקה.

סגן שר החקלאות ופיתוח הכפר משה אבוטבול:

וגם השר שלנו יתמוך בנושא הזה.

היו"ר משה גפני:

אלון, אני גם מגיש הצעת חוק על מחירי המים – אני לא הממשלה.

דוד ביטן (יו"ר ועדת הכלכלה):

חצי ממשלה.

היו"ר משה גפני:

לא חצי ולא ממשלה.

סגן שר החקלאות ופיתוח הכפר משה אבוטבול:

הרב גפני, רק לפני שבוע אמרת איזו אמירה, הרבה דברים התיישרו ברוך השם, אז אתה רואה? סימן שדבריד עושים ישועות.

היו"ר משה גפני:

לא סימן, זה סימן רע מאוד על השלטון כאן, מי השליט במדינה?

ששון ששי גואטה (הליכוד):

נערי האוצר.

סגן שר החקלאות ופיתוח הכפר משה אבוטבול:

אני אומר שוב פעם, אדוני היושב-ראש, לנו חשוב באמת שדור העתיד לא ילך להייטק אצלנו, שיישאר בחקלאות – גם ביטחון המזון, גם בגלל זה שאותם חקלאים שומרים על הקרקעות, והדבר הכי חשוב, שאנחנו יודעים שבלי אותם דברים שאתם נותנים להם חיזוקים בחוקים האלה, האוצר לא ייתן לנו – גם העובדים הזרים, המאבק הגדול שגם דוד עזר לנו בו, הנושא של התמיכות, הנושא של הפשיעה החקלאית. יש לנו שורה של צרות גם ככה, אבל החוק הזה יעשה לנו עזרה וסדר, ואני באמת רוצה גם להודות לך ולבקש מכם יחד תתקדמו, אבל ברשותך, תמצא גם את הזמן לתת לעו"ד סריה בדיר וליוסי החדש אצלנו במשרד.

היו"ר משה גפני:

בסדר, אבל לפני זה אני מבקש מהאוצר.

אוראל פיין:

ראשית, חשוב לבוא ולהזכיר שאנחנו ניצבים בפני מציאות פיסקלית מהמאתגרות שהמדינה ידעה, ככה שלתפיסתנו זה לא הזמן הנכון להוסיף הטבות מס, אלא ההפך.

על אף העובדה שאנחנו נמצאים בשלב של הערכות ראשוניות, כבר ניתן לקבוע די בוודאות שהצעת החוק מוערכת בעלות של מאות מיליוני שקלים בשנה, כך שכבר חשוב לציין בשלב זה שזו הצעת חוק תקציבית על כל המשתמע מכך.

בנוסף, מנגנון התמיכות הקיים בתעשייה מבוסס תמיכות ישירות. על כן, מונהג בו חוק עידוד השקעות הון. בענף החקלאות, הדבר הוא לא כך. מנגנון התמיכות שמקובל בענף הוא תמיכות עקיפות בתצורה של מכסי מגן, בתצורה של מע"מ אפס על מוצרי חקלאות שונים - -

דובי אמיתי:

האמת, לא תיארתי לעצמי - - -

מטי צרפתי הרכבי (יש עתיד):

אדוני, אתה נביא. יושב-ראש הוועדה נביא, ידע מה יגידו.

אוראל פיין:

- - כך שליצר מציאות שבה אנחנו נותנים גם תמיכה ישירה וגם תמיכות עקיפות זה לא משהו שאנחנו מכירים באף מדינה מפותחת אחרת בעולם.

ששון ששי גואטה (הליכוד):

הוא לא מאמין למה שהוא אומר, הוא לא מאמין שהוא אומר - כן, בחיך, ראית?

אוראל פיין:

באשר למודל חוק עידוד השקעות כשלעצמו, הוא מודל שכבר לא מקובל בעולם, וזאת מכיוון שהוא מייצר עיוותים בצד הייצור. הוא משפיע על קבלת ההחלטות בשוק.

היו"ר משה גפני:

לא הבנתי, האם זה נכון מה שחשבת, שאתם תתנגדו לחוק הזה? בגלל שהוא עבר בקריאה טרומית בתמיכת ממשלה. זה נכון שאתם מתנגדים לחוק הזה? אתם נגד החקלאים?

אני מאגף תקציבים.

היו"ר משה גפני:

למה הוא לא יודע לענות? אז כן, תענה.

אלון שוסטר (המחנה הממלכתי):

הוא המנהל.

ששון ששי גואטה (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, אני רוצה לסדר את העניינים לרגע. מי שבאמת עושה את הבעיות הגדולות אחרי הכול זה ברנס, בגלל זה טוב שהוא עונה. הוא הבעייתי בהסכם, הוא הבעייתי במשא ומתן, הוא זה שמקשה עלינו.

היו"ר משה גפני:

יש לו ממונים, יש לו ממונים.

ששון ששי גואטה (הליכוד):

הוא יותר חזק מהם.

היו"ר משה גפני:

גם את הלא אני רוצה לדעת מסודר. אתה אמרת שאתם מתנגדים לחוקים האלה? אנחנו רוצים לקדם אותם. יכול להיות שיהיו סעיפים שכן, יכול להיות שיהיו סעיפים שלא, צריך לדבר על אמנות בין לאומיות, צריך גם לדעת להשוות את זה לתעשייה. אתם בעד או נגד? מה העמדה שלכם? לא שזה כל כך חשוב לי.

דוד ביטון (יו"ר ועדת הכלכלה):

אבל מלבד החוק הזה, גם יהיו הכנסות, לא רק הוצאות. אנשים ישקיעו ואז - -

היו"ר משה גפני:

נכון.

סגן שר החקלאות ופיתוח הכפר משה אבוטבול:

יהיו תזרימים.

דוד ביטון (יו"ר ועדת הכלכלה):

זאת לא רק הוצאה ממשלתית, אלה גם הכנסות.

ששון ששי גואטה (הליכוד):

זה חוזר אליהם, זאת הלוואה. יביאו השקעות, נבנה, נפתח, נייעל את החקלאות הישראלית, ויש מה לייעל, והמוח הישראלי יודע לעבוד, ואז נייצר כסף ונחזיר להם את זה במיסים, אבל הם לא רואים את זה.

היו"ר משה גפני:

דווקא בגלל שזאת תקופת המלחמה, יש היום חקלאים שמוסרים את נפשם, אנחנו רואים את זה – אנחנו רואים את זה בגליל, אנחנו רואים את זה בדרום, אנחנו רואים את זה בצפון, רואים.

סגן שר החקלאות ופיתוח הכפר משה אבוטבול:

מקבלים טילים בתוך הלולים.

מטי צרפתי הרכבי (יש עתיד):

אדוני, זאת פשיטת רגל ערכית. באמת, העמדה של האוצר זאת פשיטת רגל ערכית.

היו"ר משה גפני:

אבל אני עוד לא הבנתי את עמדת האוצר.

מטי צרפתי הרכבי (יש עתיד):

עמדת האוצר היא שזה לא המקום, שזאת מציאות פיסקלית קשה, שבטח לא צריך לתת הטבות לחקלאים.

אוראל פיין:

אנחנו מתנגדים להצעת החוק.

סגן שר החקלאות ופיתוח הכפר משה אבוטבול:

לשני החוקים?

אוראל פיין:

כן, לשניהם.

דוד ביטון (יו"ר ועדת הכלכלה):

כן, הם הפילו את הצעת חוק הממשלתית.

גל ברנס:

אני אתייחס רגע בצורה מסודרת. כמו שנאמר פה קודם, שתי הצעות החוק עברו בינואר.

היו"ר משה גפני:

סביר להניח שאנחנו נאחד אותן. הן שונות, נצטרך לדבר עם המציעים, אבל מדובר על שתי הצעות חוק.

גל ברנס:

כמו שנאמר פה קודם, הן עברו בינואר 23'. עבר הרבה זמן מאז, תמונת המצב – גם הפיסקלית – היתה אחרת. הן עברו כחלק מסיכום שהיה עם חקלאים, שבינתיים התבטל, שאל מול זה גם מבוטלות התמיכות העקיפות. תמונת המצב שבה אנחנו נמצאים היום זו לא תמונת המצב שבה עברו הצעות החוק. מאז, כמו שנאמר פה גם, היה דיון בממשלה על הצעת החוק הממשלתית של משרד החקלאות שלא התקדמה, לאור ובין היתר הסיטואציה הזאת, וזה המצב.

היו"ר משה גפני:

אבל יש גם הכנסות מהחוקים האלה.

גל ברנס:

רק למען הסדר הטוב, זה לא עניין שאנחנו נגד החקלאים; אנחנו כמובן בעד החקלאים, פשוט הצעת החוק הזאת היא - - -

היו"ר משה גפני:

לא לא, אנחנו מכירים סיסמאות. כאן זאת ועדה, שהתפקיד שלה להיות פרקטית לחלוטין, לא סיסמאות ולא נאומים ציוניים; להגיד האם תומך בחקלאים, או לא תומך בחקלאים, זה לא האם אתה בעד החקלאים. אתה בעד החקלאים, אבל שישבו - - -

ששון ששי גואטה (הליכוד):

איפה אתה תומך בחקלאים? הרב גפני, איפה תומכים בחקלאים?

היו"ר משה גפני:

איפה תומכים בחקלאים?

ששון ששי גואטה (הליכוד):

מאז שאני נכנסתי, שנה וחודשיים, מלבד גזירות על ענף החקלאות – אם זה בחוק הפטס ועכשיו ברפורמה שאתם גם מנסים להכחיד את החקלאות בישראל, מה שטוב לאירופה. כשאתה אמרת: החקלאים מוסרים את נפשם, אתה לא מבין את הרמה. כשכיפת ברזל מיירטת טילים, היא מיירטת אותם כשזה בא לשטח בנוי. בשטח פתוח, היא נותנת להם ליפול. אני ואדוני יושב-ראש ועדת הכלכלה הלכנו להתנדב לקטוף עגבניות בתקופה הזאת. בדיוק ירו.

גל ברנס :

לא סיסמאות ולא נאומים ציוניים, להגיד האם אתה תומך או לא, לא אם אתה בעד, אתה בעד אבל שיישבו בצד.

ששון ששי גואטה (הליכוד) :

איפה תומכים בחקלאים? חוץ מגזירות על ענף החקלאות, אם בחוק הפטס ועכשיו ברפורמה שאתם מנסים מה שטוב לאירופה, שאתם גם מנסים להכחיד את החקלאות, איפה באתם? כשאתה אמרת שהחקלאים מוסרים נפשם, אתה לא מבין את הרמה. כשכיפת ברזל מיירטת טילים, היא מיירטת אותם כשזה בא לשטח בנוי; בשטח פתוח היא נותנת להם ליפול. אני ואדוני יושב-ראש ועדת הכלכלה הלכנו להתנדב בתקופה הזאת בעגבניות.

דוד ביטן (יו"ר ועדת הכלכלה) :

לא, התנדבנו בפומלות.

ששון ששי גואטה (הליכוד) :

לא, גם היינו בחממות, גם בחממות היינו.

אלון שוסטר (המחנה הממלכתי) :

ירו עליך בעוטף עזה.

מטי צרפתי הרכבי (יש עתיד) :

נשכבנו בשוחות, נשכבנו בשוחה.

ששון ששי גואטה (הליכוד) :

נכון, מטי היתה. ירו, בגלל שזה שטח פתוח בכל החממות, לא מיירטים את הטיל. אתה יודע, נשכבנו על הרצפה, הטיל נפל 100 מטר מאתנו. הם באמת מסכנים את החיים שלהם.

החקלאים למדו היום לפתח כל מיני מוצרים, לגדל דברים שלא היו גדלים בארץ. הרב גפני, אני אעשה סיור, אתם תגנובו מזה, לגדל דברים שלא הצליחו לגדל אותם עד היום בארץ בכל מיני תנאים. מה הסיפור?

גל ברנס :

אמרתי לגבי הצעת החוק; לגבי השאלה האם אנחנו תומכים בחקלאים, התמיכה בישראל בחקלאות - -

היו"ר משה גפני :

לא, לא שאלתי.

גל ברנס :

- - בדומה לנתון המקובל ב-OECD.

היו"ר משה גפני :

אמנם אני בסך הכול חבר כנסת ואתה איש מאגף התקציבים, אז אני מקבל אומץ כדי להגיד לך, מה אתה עושה בבית - לא מעניין אותי, במי אתה תומך - גם לא מעניין אותי; מעניין אותי מה אתה אומר כאן בוועדה, כשיש חוק לסייע לחקלאים, מה עמדתך? מה אתה מספר לי שאתה בעד החקלאים או נגד? זה בינך לבין בוראך.

גל ברנס :

אמרנו שגם הצעת החוק היא תקציבית. במיוחד בתקופה זו אנחנו - - -

היו"ר משה גפני :

זאת אומרת שאנחנו צריכים לגייס 50 חברי כנסת? זה מה שדוד ביטן אמר.

דוד ביטן (יו"ר ועדת הכלכלה) :

כן, ברור היה לי, נעשה את זה, מה הבעיה?

גל ברנס :

שוב, ההיקפים הם כרגע במאות מיליונים.

מטי צרפתי הרכבי (יש עתיד) :

אתה רוצה רשימה של הצעות חוק שעולות כסף לקופה? אתה רוצה? יש המון הצעות חוק שעולות כסף לקופה, אנחנו פה עכשיו במלחמה קיומית.

דוד ביטן (יו"ר ועדת הכלכלה) :

כמה הכנסות מההשקעות האלה?

היו"ר משה גפני :

כמה הכנסות יש אתם עשיתם חשבון?

גל ברנס :

מה זאת אומרת?

דוד ביטן (יו"ר ועדת הכלכלה) :

אלה מפעלים חקלאיים שהוכרו.

גל ברנס :

מה שהחוק הזה עושה הוא מקטין את ההכנסות, זה מה שהוא עושה.

מטי צרפתי הרכבי (יש עתיד) :

אני מציע להגביל את הייבוא מטורקיה.

היו"ר משה גפני :

אתה רוצה לדבר לגופו של החוק? יש לכם עמדה? נניח שאין בעיה עם כסף.

גל ברנס :

כן, כפי שנאמר, זה חוק שלא מקובל בעולם. השיטה בישראל היא שיטה של תמיכות עקיפות; אנחנו בעד לעבור לתמיכות ישירות.

דוד ביטן (יו"ר ועדת הכלכלה) :

אתה רוצה רק מה שמקובל בעולם?

אימאן ח'טיב יאסין (רע"מ – הרשימה הערבית המאוחדת):

כן, מקובל בעולם שאנחנו במקום ראשון ביוקר מחיה, זה מקובל.

דוד ביטן (יו"ר ועדת הכלכלה):

זה מה שאתה רוצה? אין בעיה, בוא נשווה עם העולם. מה שטוב לכם – זה בעולם; מה שלא טוב לכם – זה ישראל.

סגן שר החקלאות ופיתוח הכפר משה אבוטבול:

בהרבה מדינות החקלאים לא משלמים עבור המים, חשבת על זה?

גל ברנס:

חשבנו על הרבה דברים, יש לנו הרבה הצעות איך לעבור מתמיכות עקיפות לתמיכות ישירות; אנחנו לא חושבים שכדאי לתת גם תמיכות עקיפות וגם תמיכות ישירות.

דוד ביטן (יו"ר ועדת הכלכלה):

זאת לא תמיכה, זאת לא תמיכה. אדם משקיע בתעשייה חקלאית, מה שנקרא, בתעשייה הוא מקבל זיכויים והטבות, בחקלאות לא.

גל ברנס:

בתעשייה אין נכסים ואין תכנון ואין פטור ממע"מ ואין את כל התמיכות האחרות שיש - - -

דוד ביטן (יו"ר ועדת הכלכלה):

אז למה שישקיע? את רוצה להשקיע – איפה המדינה? זה לא נכון, זאת לא סובסידיה.

סגן שר החקלאות ופיתוח הכפר משה אבוטבול:

אבל אתה לא מבין שאלה איזונים מול יבוא מטורף שעושים בכל מיני תחומים והחקלאים סובלים מזה. אתה לא נותן להם פה תמיכה, אתה מאזן את זה מול היבוא שאתם דורשים אותו. בעצם אותו חקלאי לא מרוויח ולא מפסיד, אבל ברגע שאתה רק מכניס לו יבוא, ראית מה קרה בענף השום. אנחנו מדברים על דבר אחד, לנסות לעזור לחקלאים כדי שיישארו על המדף.

דוד ביטן (יו"ר ועדת הכלכלה):

- - - בית אריזה, זה לא נחשב - - -

מטי צרפתי הרכבי (יש עתיד):

אדוני, הלואי והתשומות בחקלאות – המים, הקרקע וכוח האדם – יהיו כמו באירופה, אני מחר קונה.

סגן שר החקלאות ופיתוח הכפר משה אבוטבול:

אדוני היושב-ראש, לא יותר מאשר משפט קצר לומר לך. כשאני הגעתי לכהן כסגן שר החקלאות, כאב לי לשמוע שיש מחלוקת בין כל מיני פקידות ממשלתית, האם החקלאים הם מיליארדרים או מיליונרים. כשאתה היום שומע את הדיונים, אני אומר לך שהרבה מהם הם שורדים, וצריכים פשוט לחזק אותם, וזה מה שאתם עושים בהצעת החוק.

היו"ר משה גפני:

תודה רבה.

אימאן, בבקשה.

אימאן ח'טיב יאסין (רע"מ – הרשימה הערבית המאוחדת):

בוקר טוב לכולם, אני באה לדיון הזה כפלאחה, פלאחה בנת אל-בטוף. אני רוצה לדבר כאן על סהל אל-בטוף, עמק בית נטופה, העמק כמעט הכי גדול במדינת ישראל, 59,000 דונם – 59,000 דונם. העונה בדרך כלל מסתיימת בחודש יולי, כי אין שם השקיה ואין מים. מזה שנים ההצפות באל-בטוף לוקחות והורגות והורסות את כל האדמה. עד עכשיו, אנחנו ביוני, יש יותר מ-20,000 דונם שהם מוצפים במים.

אנחנו מדברים כאן על צורך קיומי, שיכול להטיב לא רק עם החברה הערבית והכפרים מסביב לאל-בטוף, אלא יכול להטיב עם כלל האזרחים במדינה, ומה עושה המדינה? מפקירה אותו למשך עשרות שנים. אני רוצה לנצל את ההזדמנות שסגן שר החקלאות נמצא כאן. כבודו, ברשותך, בתכנית החומש של החברה הערבית הוקצו ייעודית 50 מיליון שקל לסהל אל-בטוף לדברים בסיסיים, שזה תשתיות, פסולת גסה, דרכים ומתן תשתית כדי להעביר צינורות להשקיה. מוקצה לאל-בטוף דרך מקורות שני מיליון קוב מים קוב כל שנה, שהם לא מנוצלים בכלל, למה? כי אין תשתית לצינורות. מה-50 מיליון האלה אמרנו שאנחנו נשתמש בהם לתשתיות.

האמת, אני לא יודעת, אני לא מופתעת. היה קיצוץ, בסדר – 15%, איפה השאר? אני מדברת עם ועדת ההיגוי, שיש לה נציגים במשרדי הממשלה, גם במשרד החקלאות, ראשי רשויות באזור ונציגי החקלאים, ואני רואה שהכול נתקע.

סגן שר החקלאות ופיתוח הכפר משה אבוטבול:

אם היושב-ראש יאפשר, יוסי שטיינברג יכול לענות, הוא סמנכ"ל השקעות, יש תשובה.

אימאן ח'טיב יאסין (רע"מ – הרשימה הערבית המאוחדת):

אני יודעת שזה לא קשור כאילו ישירות לחוקים המוצעים, אבל זה על אותו מנגנון. מה שקורה עכשיו זה מקרה – אני מקווה שהוא זמני וזמני קצר וייגמר והכול יחזור לסדרו, אבל מה שאני מדברת עליו זה המצב הקבוע, שזה הוא עוול נוראי. אני אומרת לכם כפלאחה, מגיל חמש אני בשדות, ואני אומרת לכם איך אנחנו למדנו, איך שרדנו תנאים כלכליים מאוד מאוד קשים – בזכות זה שהיתה לנו אדמה שיכולנו "לפלוח" ולהוציא ממנה דברים.

אדוני מדבר על קשיים פיסקליים – אני לא רוצה להוסיף לקשיים הפיסקליים; הכסף קיים, נמצא, מיועד, אי אפשר להשתמש בו למשהו אחר, למה לא לשחרר את הכספים? למה?

היו"ר משה גפני:

משה, אני תיכף אבקש שמישהו במשרד ישיב לה, אבל לפני זה, דובי אמיתי, נשיא התאחדות האיכרים והתעשיינים, בבקשה.

דובי אמיתי:

תודה, אדוני היושב-ראש, חברי כנסת נכבדים, כששמעתי את נציג האוצר, האמת התייחסתי לזה ואני מנסה להיות מאופק ומשתדל, ואני מבקש את סליחתכם אם זה קצת יעלה למקום אחר. ראשית, משרד החקלאות, עם הערכה מאוד רבה - - -

היו"ר משה גפני:

הרבה פעמים אתה מגיע לוועדה עם הסכמות עם משרד האוצר, לא הצלחת היום?

דובי אמיתי:

אני כבר אומר לך איך נעשה את ההסכמות – יחד אתך, בעזרתך ובעזרת השם.

היו"ר משה גפני:

אני לא יודע אם אני הולך לדבר איתם.

דובי אמיתי:

אם שאלת כבר, אני חושב שעם כל הכבוד לאגף התקציבים, ויש כבוד, יש להם גם שר. אני לא בטוח שמה שהם אמרו כאן זאת המדיניות של השר. אני מצפה שגם אתה וגם חבר הכנסת ביטן, יושב-ראש ועדת הכלכלה, ידברו עם השר ויראו אם זאת אותה מדיניות. אנחנו יודעים שלא תמיד זו אותה מדיניות. אני מבטיח לכם, שגם אני ברמה האישית אדבר עם השר, כי מה ששמעתי פה זה הזוי לחלוטין, כנראה אנחנו בשתי מדינות. אני באופן אישי פליט, אני פליט שמונה חודשים, פליט שעדיין לוחם וימשיך להיות לוחם בצבא וקצין בצבא ויהיה ממושמע להוראות הצבא, אבל כנראה אנחנו בשתי מדינות: מדינה אחת של תעשייה, של מפעלים בדרום, בעוטף עזה, סתם לדוגמה מפעל לפלסטיק, שבגב שלו יש מפעל לעיבוד של תוצרת חקלאית, שמייצא למעלה מ-25%, שניהם מייצאים למעלה מ-25%, או בית אריזה להדרים שנמצא באזור ניר עקיבא – האחד מקבל הנחה במס, משלם מס חברות 6.5%, והשני משלם מס חברות מלא, ושניהם גב אל גב, אז כנראה אנחנו שתי מדינות. כל הסיפורים על הגנת מכסים, כל הסיפורים האלה הם בבלת.

צריך להבין, לחוק עידוד השקעות הון יש תכלית, והתכלית מחולקת לשניים: 1. להעלות את הפריון בענף החקלאות ובכלל בענפי המשק, זאת התכלית של החוק, וכשמעלים את הפריון, בסופו של דבר זה גם מוריד את יוקר המחיה, כשהפריון הוא מאוד גבוה, ואת זה הם יודעים יותר טוב ממני, הם יכולים ללמד אותי, זה צד אחד; 2. צד שני – הייצוא, הייצוא הוא מנוע צמיחה, גם את זה הם יכולים ללמד אותי, וכשאתה מעודד יצוא על ידי הנחות מס ומיסוי, אתה מקבל את זה פי שלוש חזרה בהמון מובנים. הנתונים האלה ידועים להם. זה לא שהם אנשים רעים, משהו צריך לעזור להם לקבל את ההחלטה.

היו"ר משה גפני:

לא הבנתי – הם יודעים את זה, וזה מוסיף גם לכלכלה בישראל, והם לא אנשים רעים, אז מה הם כן? למה הם נגד?

דובי אמיתי:

אנחנו צריכים לעבוד ולנסות להבין מה עומד מאחורי הסתירה הגדולה הזאת ולהוציא אותם משם. כמו שאמרת בפתיח, אני חושב שהדיונים צריכים להתקיים פה בוועדה. עם כל הכבוד למשרד החקלאות, היה לו מספיק זמן להגיש מספיק הצעות חוק ולהוביל הצעות חוק ממשלתיות, וזה לא קרה. אני רק שומע הרבה סיפורים. צר לי שאני אומר את זה, אבל אני רוצה לראות תכלס. כמו שאדוני היושב-ראש אמר, כבר מ-2018 החוק הזה מתגלגל, ואני עם חלקכם משוחח המון. הגיע הזמן עכשיו, במצב הכי קשה של החקלאים, הבוקר נשרפו בערך 1,500 דונם בגליל. צוותים שלי במילואים עבדו כל הלילה עד ארבע לפנות בוקר בכפר גלעדי, במרגליות, ביפתח מטעי אבוקדו, מטעי ליצי נשרפו. זה בדיוק הזמן של המדינה הזאת להתעלות על עצמה, שלא נדבר על אותה הצעת חוק בנושא המים, שאני מקווה בעזרת השם שתגיש אותה ונגיע להסכמות גם עם שר האוצר, שההצעה הזאת תגיע לוועדת שרים לחקיקה ונתחיל לדון – איך אנחנו מחזירים את החקלאים לשטח, איך אנחנו נותנים להם את מה שאנחנו מצפים באמת שיקרה במדינה הזאת, שלא ניטוש את השטחים.

אדוני היושב-ראש, לסיכום חוק עידוד השקעות הון זה win-win situation גם למדינת ישראל, גם לאוצר וגם לחקלאים על שני המסלולים, גם בהיבט של השקעות לטובת העלאת פריון, גם בהיבט של הנחות מיסוי לטובת הייצוא. הייצוא החקלאי הוא מנוע צמיחה ענק לכלל המדינה, ותשימו לב כמה ירדנו בייצוא מבחינת התוצר החקלאי, ירדנו באחוזים מאוד מטרידים.

התשובה שהם אמרו פה: אמנות בין לאומיות, WTO – הכול קשקוש, באמת קשקוש.

היו"ר משה גפני:

כן, למה זה לא חל על התעשיינים?

דובי אמיתי:

נכון, נכון.

היו"ר משה גפני:

ואם זה נוגד את האמנות הבין לאומיות, למה זה חל רק על החקלאים ולא חל על התעשיינים? אפשר לתמוך בחוק, להתחיל לדון על הסעיפים ולראות – מה שנוגד את האמנות הבין לאומיות, אנחנו נדבר על זה, אם זה נוגד.

גל ברנס:

לא טענו שזה נוגד שום אמנה בין לאומית.

היו"ר משה גפני:

אה, לא טענתם?

גל ברנס:

זה לא בטיעונים שלנו.

דובי אמיתי:

כבר עברנו משוכה אחת.

דוד ביטן (יו"ר ועדת הכלכלה):

עברנו משוכה אחת.

דובי אמיתי:

עברנו אחת, זה טוב.

היו"ר משה גפני:

טוב שבאת. אני הייתי בטוח שאתם תטענו את הטענה הזאת.

דובי אמיתי:

הבעיה היא שיש חלוקת עבודה, יש חלוקת עבודה מתואמת: הוא אומר לא, עכשיו תשמע ממשרד המשפטים שאומר כן.

אבינועם ביר:

אני חוזר בדיוק על מה שאמר היושב-ראש.

היו"ר משה גפני:

אבל משרד המשפטים לא קיבל רשות דיבור, אז חכה רגע. עם כל הכבוד, למשרד המשפטים אין פה חסינות; לי יש חסינות. גל, אתה השתכנעת ממנו?

גל ברנס:

ישבתי ליד דובי כדי שהוא ישמור עלי, אז אני רק - - -

דוד ביטן (יו"ר ועדת הכלכלה):

גל, אבל אתה יודע שזה גם מכניס הכנסות, זה יעלה את ההכנסות של המדינה, ואתה גם כן תקבל מזה כסף, זה לא חד-ערכי פה רק בצד של ההוצאות.

מטי צרפתי הרכבי (יש עתיד):

זאת לא פילנתרופיה.

היו"ר משה גפני:

כן, מה התשובה? יש על מה לדבר?

אלון שוסטר (המחנה הממלכתי):

גל, אתה לא חייב לענות. אני בטוח שגל בעד התכנית הזאת, איך אני יודע? כי זה היה חלק מהתכנית הכוללת, מהרפורמה – דובי זוכר, חברים אחרים זוכרים. לכן מה שהם לא רוצים זה לאבד את המנוף, את הגזר הזה, כי לא נותנים גזרים בלי איזה מקל קטן בצדו, זה הסיפור. אני חושב שאנחנו צריכים לעשות את הדבר הנכון.

היו"ר משה גפני:

טוב, נתקדם. תודה רבה.

משרד המשפטים, בבקשה.

אבינועם ביר:

עלתה פה הנקודה של אמנות בין לאומיות.

היו"ר משה גפני:

לא עלתה.

אבינועם ביר:

לא, דובי אמיתי העלה את הנקודה. אנחנו אמרנו שצריך לבחון את הנושא, כמו שאמר היושב-ראש, כשהסעיפים הספציפיים יעלו לדיון, לגביהם נצטרך לעשות את ההתאמות וההסכמות, כדי שזה לא יסתור את ההסכמים הבין לאומיים.

דוד ביטן (יו"ר ועדת הכלכלה):

יש אמנה בין לאומית שאומרת שאני לא יכול לתת זיכוי מסוים במס לחקלאות?

אבינועם ביר:

כן, כן.

גל ברנס:

אסור לעודד ייצוא.

דוד ביטן (יו"ר ועדת הכלכלה):

למה אתה מעודד בתעשייה? שם אין אמנה? רק על החקלאות יש?

אבינועם ביר:

בתעשייה אני לא מעודד ייצוא. אני אסביר, הפער הוא חוק עידוד השקעות הון בתעשייה.

היו"ר משה גפני:

לא הבנתי, אז מה אתה אומר?

אבינועם ביר :

לעשות את התיאומים, כמו שאמר היושב-ראש, יצטרכו לעשות תיאומים מסוימים בנוסחים, זהו.

היו"ר משה גפני :

אני בעד.

אבינועם ביר :

זה בדיוק מה שחידדנו.

היו"ר משה גפני :

אנחנו צריכים לראות את התמונה הכוללת.

ששון ששי גואטה (הליכוד) :

מה, אסור לעודד יצוא?

היו"ר משה גפני :

אנחנו מאוד התקדמנו, הנושא של האמנות הבין לאומיות קיים גם לגבי הכלכלה, גם לגבי התעשייה, גם לגבי החקלאות. אם אתם טוענים שיש בעיה עם האמנות הבין לאומיות, דיון על החוק צריך לראות את הדיון הכולל, את המציאות הזאת של האמנות הבין לאומיות, ואנחנו נלך בהתאם. גם את החוק אנחנו נעשה בהתאם לזה, אבל לשבת ולהגיד: אנחנו נגד - - -

אבינועם ביר :

לא, זאת היתה ההערה שלנו, אנחנו לא אמרנו שאנחנו נגד, זאת היתה ההערה.

היו"ר משה גפני :

בסדר, לטעון כללית: המצב הכלכלי הוא קשה ולכן אי אפשר להעביר את החוק הזה, לא מקובל עלי, בגלל שאמר דוד ביטן, בצדק: החוק הזה גם מכניס כסף.

גל ברנס :

הוא בטח לא מכניס כסף.

ששון ששי גואטה (הליכוד) :

אם החקלאים ירוויחו, ישלמו מיסים.

היו"ר משה גפני :

נדבר על זה.

גל ברנס :

רק למען הסדר הטוב, מה שהחוק אומר - - -

היו"ר משה גפני :

אני רוצה לדעת רק דבר אחד, האם זה בטוח אצלכם שמתי שהקדוש ברוך חילק את השכל, אתם הייתם ואנחנו לא? אני רוצה לדעת, האם זה המצב?

גל ברנס :

לא, רק למען הסדר הטוב, מה שהחוק אומר זה מוריד לך את מס החברות, אחרי שהרווחת, מרמה גבוהה לרמה יותר נמוכה. המשמעות היא שאחרי שכבר הרווחת, במקום שתשלם מיסים, תשלם פחות מיסים.

דובי אמיתי :

הוא רק שכח להוסיף תוספת, שזה יגדיל את המחזורים ואז הוא יקבל - - -

ששון ששי גואטה (הליכוד) :

יש לי שאלה, אסור לעודד יצוא, אז איך אתם כל היום מעודדים יבוא? יבוא אין בעיה לעודד? אתם כל היום פותחים את השוק, מורידים מכסים, זה בסדר?

אלון שוסטר (המחנה הממלכתי) :

הם לא רוצים להרחיב את הרוע...

גל ברנס :

אנחנו מסירים חסמים לייבוא, אנחנו לא מעודדים - - -

ששון ששי גואטה (הליכוד) :

אתה ראית? ייצוא אסור לעודד, אבל יבוא אין בעיה, פותחים מכסים.

אורי דורמן :

ששון, זה מוריד את יוקר המחיה...

היו"ר משה גפני :

נגיע לסעיף הזה ונראה.

אורי דורמן :

ששון, זה מוריד את יוקר המחיה...

ששון ששי גואטה (הליכוד) :

כן, אה?

אורי דורמן :

בשום, בשמן זית...

יוסי שטיינברג :

ברשותך, אני אתחיל במשפט אחד כללי. אני חושב שהאירועים של השבעה באוקטובר נתנו לכולנו הרבה מאוד תובנות, אבל התובנה העיקרית שצריכה להיות עכשיו פה בחדר הזה ובמדינה בכלל זה על הקריטיות של ביטחון המזון של מדינת ישראל בהיבט של החקלאות המקומית. המשפט הזה לרוב מי שיושב פה בחדר, בוודאי לחבריי החקלאים שנציגיהם נמצאים פה, היה ברור מאז ומתמיד, הם לא היו צריכים את האירועים של השבעה באוקטובר כדי לדעת את זה. לחלק מהציבור הרחב במדינת ישראל זה דבר שהתבהר בעקבות האירועים הקשים שחווינו, אלא שכאשר אנחנו רוצים ליישם מדיניות בנושא הזה, מדיניות שמאפשרת פריחה של החקלאות בישראל, צמיחה של החקלאות המקומית, פיתוח של החקלאות המקומית, אנחנו כמשרד ממשלתי, כמשרד ממשלה, לא יכולים להסתפק שקיימת מדיניות, ואכן קיימת מדיניות כזאת מטעם שר החקלאות, מטעם סגן שר החקלאות, מטעם מנכ"ל משרד החקלאות.

מה שחשוב לנו זה שיהיו לנו הכלים הפרקטיים היישומיים כדי ליישם את המדיניות הזאת, לקחת את המדיניות החשובה הזאת של פיתוח החקלאות הישראלית כדי לשמור על ביטחון המזון של מדינת ישראל, כי ברור היום לכולנו שהביטחון של אזרחי מדינת ישראל, שהביטחון של מדינת ישראל לא נמצא אך ורק בגופים הביטחוניים, שבוודאי ובוודאי הם חשובים, אלא הביטחון של אזרחי מדינת ישראל נמצא במידה רבה מאוד בביטחון המזון שלהם. ביטחון המזון של אזרחי מדינת ישראל הוא בקיום של חקלאות מקומית שהיא משגשגת, שהיא חזקה, שהיא רווחית, שהיא רואה עתיד, שהיא רואה דור צעיר, שהיא מאפשרת לכולנו לסמוך שיש ייצור מקומי של מזון, על תוצרת חקלאית טרייה.

כמו שאמרתי, כדי שהדברים האלה לא יישארו מילים בעלמא, כדי שזה לא יישאר רק בגדר מדיניות, אלא יהיה דבר שבאמת פרקטית אפשר ליישם ולעשות את זה, אנחנו צריכים אמצעים. אנחנו צריכים ארגז כלים, שמאפשר לנו להוציא את זה מהכוח אל הפועל.

חוק עידוד השקעות הון בחקלאות הוא אחד האמצעים החשובים ביותר כדי לבוא ולהצמיח את החקלאות הישראלית, להצמיח את החקלאות המקומית. לכן אנחנו רואים חשיבות מאוד מאוד גדולה בחקיקה הזאת. זאת חקיקה שעדיין קיימת, היא הופעלה בעבר, מסיבות שונות בשנים האחרונות היא לא הופעלה. אנחנו רואים חשיבות מאוד מאוד גדולה בזה שיהיה חוק עידוד השקעות בחקלאות שהוא רלוונטי, שנותן מענה לצרכים המקצועיים של החקלאות בישראל, של החקלאים בישראל, ובהקשר הזה אנחנו בהחלט מברכים על הרצון של הוועדה לקדם חקיקה בנושא הזה.

הצעות החוק שעלו – אחת מהן תואמת כמעט בצורה מלאה הצעת חוק ממשלתית שקיימת בנושא הזה שנמצאת בסטטוס מסוים, ולכן בהקשר הזה - -

היו"ר משה גפני:

של רם בן ברק ושל מטי צרפתי.

יוסי שטיינברג:

אכן אדוני היושב-ראש, ולכן בהקשר הזה, כפי שציין אדוני סגן השר - - -

היו"ר משה גפני:

אנחנו בחוק שלנו הוספנו גם תקציב לחוק הזה, ולכן זה לא החוק שלכם, אבל בסדר, במהלך הדיונים - -

סגן שר החקלאות ופיתוח הכפר משה אבוטבול:

- - אתם תמזגו את זה.

היו"ר משה גפני:

בסדר, רק רציתי שהחברים יידעו על מה אתה מדבר, אתה מדבר על החוק הזה שיש בו זהות מוחלטת למה שאתם הצעתם.

יוסי שטיינברג:

אז אני אציין בהקשר הזה, שמעבר לתמיכה העקרונית, כפי שציין סגן השר, כמובן שעמדה שלנו בנושא הזה מן הסתם כמשרד ממשלתי תהיה כפופה להחלטות של ועדת שרים לחקיקה, תהיה כפופה לתיאומים בין המשרדים, כפי שצוין בהקשר הזה.

היו"ר משה גפני:

מה אתה יודע להשיב למשרד האוצר, שטוען שהמצב הכלכלי הקשה היום כתוצאה מהמלחמה, לא מאפשר חקיקת חוק מהסוג הזה, מה אתה אומר? אתה מייצג את הממשלה בחלק של החקלאות.

יוסי שטיינברג:

אני אתייחס, אני רק אוסיף עוד משפט, אדוני, שאנחנו לא רואים הצדקה להפליה בין המגזר החקלאי במדינת ישראל לבין המגזר התעשייתי במדינת ישראל, שני המגזרים חשובים מאוד, שני המגזרים תורמים מאוד.

דוד ביטן (יו"ר ועדת הכלכלה):

שר האוצר אמר במפורש, אני הייתי נוכח, שיש שני מיליארד שקל, ששמו אותם בצד להשקעות בחקלאות, וזה אחד הדברים שצריך לשים. אני מדגיש עוד הפעם, שהוראות המעבר מאוד חשובות פה, אי אפשר לעשות את זה מעכשיו הלאה. הצעות החוק חייבות להיות שנתיים, שלוש אחורה.

יוסי שטיינברג:

אדוני השר, אני אשלים, שאנחנו לא רואים שום סיבה לאפליה של החקלאות הישראלית על פני התעשייה הישראלית. שתיהן חשובות, שתיהן מהותיות, אנחנו לא רואים שום הצדקה שהנושא של ביטחון המזון של מדינת ישראל, שבא לידי ביטוי באמצעות הפעילות החשובה של החקלאים בישראל, של החקלאות בישראל, יהיה מופלה לעומת התעשייה בישראל.

בהקשר של שאלתך, אדוני היושב-ראש, בסופו של יום מדובר בנושא של סדרי עדיפויות. קיים תקציב, קיימים מקורות תקציביים, והשאלה באיזה אופן משתמשים בהם. ביטחון המזון של מדינת ישראל הוא בטח ובטח דבר מהותי, דבר חשוב, דבר שאמור לעמדתנו להימצא בקדמת סדר העדיפויות, ולכן עמדתנו היא שנכון להמשיך ולקדם את החקיקה, כמו שאמרתי, בכפוף להחלטות של ועדת שרים לחקיקה, שאנחנו כמשרד ממשלתי כפופים אליהם, בכפוף לתיאומים בין משרדי הממשלה הרלוונטיים, בכפוף לדברים האלה, אנחנו בהחלט רואים חשיבות בקידום של הדברים, ועל הרקע הזה אנחנו מברכים על קידום הנושא.

היו"ר משה גפני:

ועדת שרים לחקיקה תמכה בחוקים האלה?

יוסי שטיינברג:

אני מציע שהגורמים המשפטיים יתייחסו לסטטוס המדויק.

היו"ר משה גפני:

תודה רבה.

מי הגורמים המשפטיים?

סריה בדיר:

יש כבר החלטה של ועדת שרים. כידוע, שר החקלאות הגיש את הצעת החוק הממשלתית לוועדת שרים. הוא כמובן תומך בה, ויש כבר החלטה של ועדת שרים, שקובעת בין היתר שצריך לתאם את ההצעה עם משרדי הכלכלה והאוצר. תיאמנו מול משרד הכלכלה, והיא ממתינה כרגע לאוצר, וזה לא התקדם מאז.

היו"ר משה גפני:

רק להבין, אני פשוט לא חבר בממשלה ולא הייתי אף פעם, אני רק רוצה לדעת מה הנוהל. ועדת שרים לחקיקה מחליטה שהיא תומכת בחוק הזה.

סריה בדיר:

אני מקריאה אפילו מתוך החלטת ועדת שרים מה-26 במרץ 2023, שכתוב פה: נקבע שמחליטים לאשר את טיוטת חוק לעידוד השקעות הון בחקלאות, בכפוף לתנאים.

דוד ביטן (יו"ר ועדת הכלכלה):

זה בממשלתית, בפרטית - - -

היו"ר משה גפני:

יש פה חוק אחד שהוא זהה לחלוטין לממשלתית.

סריה בדיר:

אז כן, ההחלטה קבעה שצריך למחוק אחד מהסעיפים.

היו"ר משה גפני:

לא חשוב, נעשה את זה, בסדר.

סריה בדיר:

עשינו - - -

היו"ר משה גפני:

אבל העמדה של ועדת השרים לחקיקה היא לתמוך בחוק, לעשות שינויים? אני אמרתי בתחילת הישיבה, שכמובן אנחנו נעבור סעיף, סעיף, ואנחנו נדון על כל דבר, כולל אמרתי למשרד המשפטים על האמנות הבין לאומיות – כל הדברים האלה יידונו. היות ואת משפטנית ואני לא, איך משרד האוצר – שהוא חלק מהממשלה – מגיע לכאן לוועדה והוא מדבר נגד החוק? הרי ועדת השרים היתה בעד, איך אפשר לעשות דבר כזה?

סריה בדיר:

קודם כל אני מקריאה מתוך ההחלטה לגבי הצעת החוק הממשלתית, לא לגבי הצעת החוק הפרטית.

היו"ר משה גפני:

כן, אבל החוק הממשלתי הוא פה - - -

סריה בדיר:

וכתוב פה גם: ככל שלא יגיעו להסכמות עם משרד האוצר, טיוטת החוק תוחזר לדיון בוועדת השרים לענייני חקיקה לאחר פגרת הכנסת.

מטי צרפתי הרכבי (יש עתיד):

אדוני, בהצעות שלכם, בהצעת ועדת השרים לענייני חקיקה – אני יכולה לקרוא – גם ב-19 למרץ, שצורפה לפרוטוקול החלטת הממשלה וקיבלה תוקף ב-30 במרץ, הצעת חוק עידוד הון חקלאות גם של רם בן ברק ומטי וגם שלכם נאמר במפורש: בהתאם לסעיף 66 לתקנון עבודת הממשלה לתמוך בקריאה הטרומית בהצעת חוק לעידוד השקעות הון בחקלאות שלנו ושלכם, בכפוף לכך שהמשך הליכי החקיקה יקודמו בתיאום עם משרד האוצר, המשפטים, הכלכלה והתעשייה - - -

דוד ביטן (יו"ר ועדת הכלכלה):

תמיד הם שמים את הסעיפים האלה שבסוף, אבל זה היה בממשלה הקודמת, כל הכבוד לממשלה הקודמת.

מטי צרפתי הרכבי (יש עתיד):

ועדת שרים לענייני חקיקה בטרומיות של שנינו, אלה שנמצאים בדיון, אישרה - - -

יצחק פינדרוס (יהדות התורה):

גפני, מה היה קורה הפוך? אם ועדת שרים היתה תומכת והיו אומרים: בתיאום, ואז משרד החקלאות היה בא ואומר: בניגוד לעמדת האוצר, מישהו מהאוצר לא היה קם ואומר להם: אבל זה בניגוד לעמדת ועדת שרים?

היו"ר משה גפני:

הוא גם היה מסתכל עליו במבט כזה. אני רוצה להסביר לך מה אני הבנתי, יכול להיות שאני טועה. אני הבנתי שוועדת שרים לחקיקה אישרה את החוק הזה בקריאה טרומית, זאת אומרת קיבלו את העיקרון. העיקרון הוא – עידוד השקעות הון בחקלאות, כמו בתעשייה, בעיקרון, עם כל הפרטים.

מטי צרפתי הרכבי (יש עתיד):

ביקשה לתאם.

היו"ר משה גפני:

אני הולך להסביר לך מה שאני הבנתי, שזאת המשמעות של העניין, ולכן גם הבאתי את זה. אני הבנתי שוועדת שרים לחקיקה תומכת בעיקרון, עכשיו מגיעים משרדי הממשלה, כמו משרד האוצר, והוא אומר: אני חושב שאת הסעיף הזה צריך לשנות, את הסעיף הזה צריך לעשות כך או אחרת, מה שדובר. מגיע נציג משרד האוצר, והוא לא אומר את זה; מגיע נציג משרד האוצר, והוא אומר: אני מתנגד טוטלית לכל העניין הזה, אני לא רוצה שידונו בו.

מטי צרפתי הרכבי (יש עתיד):

גורף, התנגדות גורפת.

דובי אמיתי:

לא, "אני לא סופר את ועדת שרים לחקיקה", זה מה שהוא אומר.

היו"ר משה גפני:

כן, על זה אני מדבר.

דוד ביטן (יו"ר ועדת הכלכלה):

מילא ועדת שרים לחקיקה, אבל הוא לא סופר אותנו.

מטי צרפתי הרכבי (יש עתיד):

על פי משרד האוצר, יישק דבר. אדוני, אין בית מחוקקים, זה מה שהם אומרים.

דוד ביטן (יו"ר ועדת הכלכלה):

אנחנו צריכים להביא 50 איש להצבעה, זה הכול, זה כל ההבדל, מה אתם מתרגשים מזה יותר מדי?

היו"ר משה גפני:

עוד לפני זה, דוד, אנחנו צריכים לעשות פה עבודה יסודית.

דוד ביטן (יו"ר ועדת הכלכלה):

נכון.

היו"ר משה גפני:

זאת לא ישיבה אחת, אנחנו צריכים לעשות כמה ישיבות.

דוד ביטון (יו"ר ועדת הכלכלה):

ברור, ברור, צריך לעבוד על הנוסח.

היו"ר משה גפני:

כדי לקדם את העניין הזה, ולא לתת למשרד האוצר את השליטה הבלעדית, בגלל שזה אנטי דמוקרטי בעליל. מי שצריך להחליט זה נבחרי הציבור, ולא הפקידים במשרד האוצר, שאני מאוד מכבד אותם, תלוי באיזה שעה...

סגן שר החקלאות ופיתוח הכפר משה אבוטבול:

כשהם ישנים?

היו"ר משה גפני:

לא לא, גם כשהם ערים...מי אמר לכם להתנגד בצורה כזאת? לא באמת, מאיפה אתם לוקחים את הדבר הזה? אני שמתי את זה בסדר היום, בגלל שאני הבנתי שוועדת שרים לחקיקה תומכת, הבנתי שאני צריך לעשות שינויים, אז אתה בא עם שינויים, אז באמת נדון עליהם, אבל לבוא בהחלטה גורפת כזאת? זה אתה? זה אנחנו צריכים להחליט: האם השתנו הנסיבות, האם בעידן הזה בסדרי עדיפויות אנחנו תומכים בחקלאות, כן או לא? לא אתם, מי שמכם להגיד את זה?

גל ברנס:

אנחנו הבאנו את עמדתנו, כמובן שסמכות הכנסת היא לחוקק, ולא סמכותנו.

היו"ר משה גפני:

נחוקק. תודה רבה.

יש עוד מישהו שרוצה להתייחס? אני רוצה לסיים את הדיון בבקשה.

אורי דורמן:

אני רוצה להזכיר, כמובן הגיע הזמן אחרי שנים רבות שחנקו וייבשו את החקלאות וכל מה שקשור בהשקעות הון, ואנחנו רואים את זה, זה ניכר מאוד בשטח, להחזיר את הנושא הזה. השקעות הון זה אחד מגורמי הייצור: יש לנו קרקע, יש לנו מים, יש לנו הון. את הקרקע לקחו לנו, זה בכלל לא בשליטה שלנו, זה לא במשרד החקלאות, זה אצל מישהו אחר; את המים – לקחו לנו, נכון? המים אצל מישהו אחר; וגם את ההשקעות הון, אז לא נשאר לנו כלום.

אלון שוסטר (המחנה הממלכתי):

עבודה לא לשכוח.

אורי דורמן:

גם את העבודה לקחו, כן? זה אצל מישהו אחר.

ככה שכל גורמי הייצור, במקום שיהיו במקום אחד בשליטה - -

היו"ר משה גפני:

גם כשלקחו את המים, אני הצבעתי נגד. הייתי בקואליציה והצבעתי נגד, אתה צודק.

אורי דורמן:

ולכן לא יכול להיות מצב, שהחקלאים מתחננים לכסף, להשקעות, כי לא נשאר כסף - -

דוד ביטון (יו"ר ועדת הכלכלה):

- - - לתמוך בחקלאות, בקיבוצים, בכל הדברים.

אורי דורמן:

- - במשרד החקלאות.

ביום שישי יש תמיד מאמר של סבר פלוצקר, אדוני היושב-ראש, אתה זוכר שהיה אחד שקראו לו אהרון פוגל? היה ביום שישי ראיון של סבר פלוצקר עם אהרון פוגל, קראו להם פעם פוגלים, ומה אמר אהרון פוגל? אהרון פוגל אמר שזה בדיוק מה שצריך לעשות עכשיו, להשקיע בצמיחה, זה יניע את המשק, זה יחזק את ביטחון המזון וזה יוריד את יוקר המחיה, כי תהיה יותר תוצרת.

היו"ר משה גפני:

לכן מה המסקנה של הפוגלים?

אורי דורמן:

שצריך להשקיע, צריך להשקיע.

יצחק פינדרוס (יהדות התורה):

תלוי באיזה צד של השולחן, תלוי באיזה צד, הוא עבר מפה לפה.

דוד ביטון (יו"ר ועדת הכלכלה):

מדובר על עידוד השקעות, מישהו צריך גם להשקיע. זה כסף שיושקע בחקלאות על ידי גורמים פרטיים, והממשלה רק נותנת את החלק שלה.

ששון ששי גואטה (הליכוד):

יש פה משהו שלא ידעתי בתור חבר כנסת בחוקים, ועכשיו יושב-ראש ועדת הכלכלה, דוד ביטון, אמר שאפשר להביא תמיכה של 50 ח"כים בלי להעביר.

דוד ביטון (יו"ר ועדת הכלכלה):

כן, לא ידעת את זה?

ששון ששי גואטה (הליכוד):

אני לא ידעתי. אני אסביר לך משהו, כל פעם האוצר, לא משנה אם זה חקלאות, מה שלא בא לו - -

היו"ר משה גפני:

אני הבאתי את החוק של ניכוי הוצאות הנפקה של החברות הציבוריות, שהאוצר היה נגד והבאתי את זה לקריאה שנייה ושלישית, אחרי שאישרנו את זה כאן בוועדה, כולם היו בעד והבאתי 50 חברי כנסת. עד היום הם מזכירים לי את זה.

ששון ששי גואטה (הליכוד):

אבל תקשיב, אתה יודע מה למדתי? הם לא אוהבים את מה שאנחנו בממשלה באים ועושים, הם דואגים, אם זה הייעוץ המשפטי שיתנגד מצד אחד. בסוף, אני יודע שזה לא נעים, אבל אני אולי אגיד את

מה שאתם לא אומרים, בסוף הם עומדים אחרי הכול, הם עומדים אחרי לא להשקיע בחקלאות, הם עומדים אחרי הכול, אז עכשיו למדתי משהו.

אלון שוסטר (המחנה הממלכתי):

מתווה ביידן גם?

ששון ששי גואטה (הליכוד):

אז בוא נראה להם, איך אנחנו גם יודעים לעבוד, נעביר את הדברים מעל לראש, ואז - - -

יצחק פינדרוס (יהדות התורה):

כן, מתווה ביידן גם. שלא יהיו לך ספקות, הם מבינים שבזה יפילו את הממשלה ובא להם, הכול מתוך אותו מקום, לא ככה דוד?

היו"ר משה גפני:

אני מבקש לעצור כאן, אנחנו צריכים לעבור לסעיף הבא. אני רוצה לסכם את הדברים, לפחות בחלק הזה:

אני מודה לדוד ביטן, שהוא יושב-ראש ועדת הכלכלה, שזה יוצא כאילו דיון של שתי הוועדות יחד, אפילו בלי שאמרנו את זה. יש קונצנזוס בהעברת החקיקה הזאת. זה עכשיו תלוי במציאות טכנית, שאני צריך לעמוד בה, אבל אנחנו נקדם את העניין הזה.

רוצים לקיים דיון על הסעיפים? אנחנו כולנו פתוחים לעניין. יש דברים שצריך לעשות, מה שאמר משרד המשפטים. צריך לדון על העניין הזה. מה שאמר משרד החקלאות: אם משרד האוצר יבוא עם התנגדות גורפת, אני לא אתן לו אפילו להעלות את זה, בגלל שזה לא בסדר. אין התנגדות גורפת, אנחנו רוצים לקדם את החוק הזה, אנחנו חושבים שזה צורך קיומי של מדינת ישראל. אנחנו חושבים שדווקא בעידן הזה, כשאנחנו רואים מול עינינו את מה שקורה בגליל ואת מה שקורה בנגב, הנושא הזה אצלנו נושא מרכזי. תבואו עם ראש פתוח לדיונים הבאים – נתקדם; לא תבואו ותגידו רק משהו גורף – אני מקבל את העצה של דוד ביטן, נאשר אותה כאן ונביא 50 חברי כנסת. כמה יש בליכוד?

יצחק פינדרוס (יהדות התורה):

אני מעריך שיש יותר מ-50.

ששון ששי גואטה (הליכוד):

הרב גפני, לא לדאוג, 50 יהיו, אנחנו נעבוד. לא ידעתי שאפשר לעשות להם את זה, חזק רצח.

יצחק פינדרוס (יהדות התורה):

בדיוק הרב גפני, יהיו יותר מ-64.

דוד ביטן (יו"ר ועדת הכלכלה):

אבל שלא יהיו קיזוזים.

היו"ר משה גפני:

תודה רבה רבותי, תודה רבה על הדיון.

הפסקה חמש דקות.

הישיבה ננעלה בשעה 11:04.